

da den skal ophøre. Det vil vise sig, at denne Plads omkring Byen vil være til Skade for Byens Beboere og til Skade for Landets Beboere, men det er en af de Servituter, man paalægger sig for en Tid for at naae et vigtigere Formaal.

Bestemmelsen i § 16 anseer jeg for at være af mindre Vigtighed; det seer ud, som om man der ikke betragtede som Huusflidsfrembringelser Alt, hvad en Mand kan udføre med sine egne Hænder og ved sin Hustrues og sine Børns Virksomhed; det seer ud, som om man kun har forestillet sig visse enkelte Arter af Arbejde som Huusflidsfrembringelser. Naar man vil beholde denne Benævnelse i Loven, naar man vil sætte Grændsen imellem, hvad der er Huusflidsfrembringelser og hvad der er Fabrik og Haandværksfrembringelser, saa troer jeg, at den eneste Grændse er den, at Alt, hvad der frembringes af en Mand ved Hjælp af hans Hustru og Børn, er Huusflidsfrembringelser, og disse maae kunne sælges frit overalt, men dette er jo mindre vigtigt.

Vi komme nu til § 18 — dette er en vigtig Paragraph — og forsaavidt man troer, at den kan være til Nytte for en Overgangstid, saa, Herregud, lad den bestaae; men i saa Fald maatte Loven, efter min Mening, kunne indrettes saaledes, at indtil 1862 blev i det Væsentlige de Begrændsninger bestaaende, som nu findes; fra 1862 til 1867 indtraadte disse nye Begrændsninger og efter 1867, eller om man vil, en senere Periode, faldt disse Begrændsninger bort. Det er efter min Overtydning ligesaa vigtigt, for at faae en frifindt Ordning af Næringsbrugene, at komme til, at Enhver kan bruge hvilkensomhelst Deel af hvilkensomhelst Næringsgreen, han selv vil, som det er at komme til at slaae de Næringsgrene sammen, som nu ere adskilte. Jeg troer, at det er vigtigt, at disse Begrændsninger falde bort. Vi gaae bort fra de nuværende Begrændsninger, fordi vi erkjende, at vi ikke kunne drage dem med nogen Fuldstændighed, og at de ikke mere ere directe til nogen Nytte; vi sætte andre Begrændsninger istedet, om

hvilke vi inden ganske kort Tid med fuld saa god Grund kunne sige det Samme; hvorfor skulle vi da ikke sige det strax og blot benytte dem som et Middel til at komme bort fra den Tilstand, hvori vi nu ere? Derfom man endelig skulde ville holde fast paa noget Prøvevæsen i Overgangstiden, saa maatte man jo komme til det paa den Maade, at man maatte sige: „indtil 1862 bliver det Nuværende bestaaende; indtil en senere Periode, f. Ex. 1867, træder man over i disse nye Kategorier og lader for hver af dem bestaae en lille, let Prøve, og fra den Tid falde Prøverne, Kategorierne og Begrændsningerne, som nu omgive Kjøbstæderne, bort. Man vilde paa denne Maade i 1867 være kommen derhen til, at vi havde en virkelig Næringsfrihed, idet Kjøbstæderne og Landet vare satte paa lige Fod — Beskatningen ligger jo udenfor; den hører jo, strengt taget, ikke ind under Næringsloven — Haandværksnæringsringen var givet fri saaledes, at Enhver kunde samle under eet Haandværk, hvad han vilde; med Handelen vilde det Samme være Tilfældet. Vi vilde derved have gjort et virkeligt og betydeligt Fremfærd i den Henseende, og vi vilde være komne bort fra Bevillingssystemet paa en simpel og naturlig Maade. Naar vi saa lod Bevillingssystemet, vi nu kom ind paa — skjøndt jeg paa ingen Maade anseer det for det Bedste, men maaffee for brugbart — følge med den hele Tid, hvori disse Begrændsninger bestode, som et Afhjælpningsmiddel i dette mennefskelige Værk, og saa lod det høre op fra den Tid af, da det ikke mere var nødvendigt, saa synes mig, at vi havde givet Loven den Form, som var den meest passende for alle de Paagældendes Interesser.

I § 22 er føiet til, at Varer ved offentlig Auction ikke kunne sælges i Kjøbstæderne af Landhaandværkere. Jeg vil slet ikke paatale denne, som jeg troer, unyttige Indskrænkning paa Landhaandværkerens Begre, men jeg vil gjøre opmærksom paa, at det er til stor Skade for Kjøbstæderne. For Kjøbstæderne maatte det være ønskeligt, om man kunde sige: der maa ingen Auction afholdes udenfor Kjøbstæderne; thi Auctioner ere ligesom et Nærings-